

Aantekeningen uit de nalatenschap van

drs. J.F. van Os

31-12-1925 – 10-04-2021

© 2021 De erven van drs. J.F.van Os
gelicenseerd onder de
Creative-Commons CC BY-NC 4.0 licentie
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.nl>

U kunt

- het werk delen — kopiëren, verspreiden en doorgeven via elk medium of bestandsformaat
- het werk bewerken — herschikken, veranderen en afgeleide werken maken

onder de volgende voorwaarden:

- Naamsvermelding — De gebruiker dient de maker van het werk te vermelden, een verwijzing naar de licentie te plaatsen en aan te geven of het werk veranderd is. U mag dat op redelijke wijze doen, maar niet zodanig dat de indruk gewekt wordt dat de licentiegever instemt met uw werk of uw gebruik van het werk.
- Niet-commercieel — U mag het werk niet gebruiken voor commerciële doeleinden.
- Geen aanvullende restricties — U mag geen juridische voorwaarden of technologische voorzieningen toepassen die anderen er juridisch in beperken om iets te doen wat de licentie toestaat.

Correspondentieadres: Adriaan van Os, email adriaan@adriaan.biz

Alphen a/d Rijn Noord Voormalige Gereformeerde Kerk Oudshoorn

1907 G. van Leeuwen, Leiden, ingespeeld door W. Verduyn

1952 Restauratie en wijziging W. van Leeuwen, Leiderdorp

De pneumatische inrichting bleef gehandhaafd (membraanladen)

I.

Bourdon 16'

Prestant 8' (1952 sterker gemaakt)

Roerfluit 8' (oorspr. Holpfluit)

Octaaf 4'

Octaaf 2'

Mixtuur 3-4 st b/d (oorspr. Cornet 4 st)

Schalmei 8' (oorspr. Trompet 8')

Pedaal

Subbas 16' (transmissie)

II.

Holpijp 8'

Salicionaal 8' (oorspr. Viola di G, omgeintoneerd)

Speelfluit 4' (heette oorspr. Fluit)

Nasard 2 2/3' (oorspr. Celeste) (f)

Tremulant II

Pedaalkoppel I

Klav.koppel II-I

Oct.koppel I

4 vaste combinaties

Mixtuur:

C 2 1 1/3 1

c 2 2/3 2 1 1/3

c' 4 2 2/3 2 1 1/3

Oorspr. dispositie volgens mededeling Koos Haasbeek.

Ook in HO mei 1907, daarmee in overeenstemming. Alleen de pedaaltransmissie wordt hier niet genoemd.

Veel bezocht en kerkdiensten gespeeld 1952-'57.

Het gebouw (met orgel) thans in bezit van de Oud Geref. Gemeente in Nederland. Zie kalenderfoto. Of het orgel nog in deze toestand verkeert, is mij niet bekend.

Berkel-Rodenrijs

Voormalig orgel

1801 Knipscheerorgel gekocht, gemaakt voor een Doopsgezinde kerk en in stemmental verdubbeld. Zie Broekhuizen B33.

Huidige orgel

1889 (Hemelvaartsdag) Nieuw orgel J. v. Gelder, Leiden (naar HO juli 1889 t/m sept 1889):

P 8 Hp 8 Viola 8 Voix c 8 B 16 O 4 Rf 4 O 2 Q 3 Co 3st

3 (of 2?) comb.tr. Fortissimo, Man. forte (Cornet, O 2, Q 3, O 4) Oct.koppel door ijzeren hevel, aangeh. ped

Daarna was er critiek op de dispositie en weder een reactie daarop.

1929 De Koff restauratie, plaatsing nieuwe Cornet en electr. windmachine (HO dec'29)

1956 Reil (Sr), uitbreiding met 2de manuaal en pedaal, onder advies van de organist N.vd Hooven en diens Vader H.vd

H. en intonatie compromis tussen verschillende richtingen, kernsteekloos, aldus in HO jg 52 p 173/74, waarin disp:

Hw P 8, O 4, Rf 8, Viola 8, Splf 4, Q 2 2/3, Mxt 5-6 st, Cimb 4 st, T 8

Rw Qd 8, Hp 8, P 4, Nh 2, Q 1 1/3, Sq 2 st, Sch 3-4 st, Dlc 8, Trem

Ped Sb 16, Ged 8, O 8, O 4, Rsp 4 st, Bz 16, Znk 2

3 koppels

Zie ook arch. Bolt

Capelle a/d IJssel, Gereformeerde Gemeente

Uit archief Bolt (die hier een vrijblijvend advies gaf):

1890 B&T voor Dordrecht Doopsgezinde Kerk, 9 reg. en 1 res

1968 overgeplaatst door Verschueren Heythuysen en uitgebreid tot 11 registers. De nieuwe stemmen passen - zo zegt B. - niet in het geheel, de speelaard is te taai. Hij schrijft: Er is maar een restaurateur, die zeer goede resultaten heeft geboekt bij restauraties van dit soort orgels: Van Eeken en Van Buuren. Voorbeelden: 't Woud bij Delft, orgel uit 60ger jaren, Zwartewaal Herv. B&T 1902.

Uit aantekeningen en correspondentie met Verschueren blijkt:

Oorspronkelijke dispositie:

- I. B 16, P 8, Hp 8, O 4, O 2, T 8 (gereserv)
- II. G 8, Rf 8, F 4, Wf 2 2 kopp.

Plan Verschueren 1967:

- I. P 8, Rf 8, O 4, Wf 2, M 2'3-4 st (nw), T 8 b/d (nw)
- II. Hp 8, F 4, P 2, Rsp 1 1/3 - 1 (nw)
- Ped Sb 16 (oud), 2 koppels Man. C-f''' (want hij heeft het steeds over 54 p. oud/nieuw,

Delft, Oud-Katholieke Kerk.

Uit archief Bolt:

- Boekje over geschiedenis kerk en orgel, ongedateerd, anoniem: 1722 Johannes Duyschot, 1743 overgeplaatst in nieuw kerkgebouw, 1743-47 kleine reparaties, beschrijving Hess II, 1867 nieuw orgel Witte, deel oude kas gehandhaafd.

Man P 8, O 4, Wf 2, B 16

II Hf 8, V 8, F 4

C-f", C-d aangeh.

1908 Fl 4 wordt Celeste (Spit)

1930 II in zwelwerk geplaatst

1979 Celeste wordt Fluit 4 (De Graaf, Leusden, door bemoeienissen van de stichting tot behoud van het Nederlandse Orgel

- Correspondentie uit 1986 over wat klein onderhoud door De Graaf. Bolt is er een keer bijgehaald. Zit er ook pneumatiek in? Dat zou je zeggen, als je de stukken leest. Er is ooit gesproken over de mogelijkheid van Brd 16 de bas in het pedaal speelbaar te maken.

Dordrecht, Wilhelminakerk
Binnenwerk van v.d Bijlaard

's-Gravenhage Geref. Ontmoetingskerk

"Peter Connacker & Co (the old firm), Huddersfield"

"Louis J.Kramer & Zn" (te Boskoop, hier geplaatst en uitgebreid met ca 6 stemmen vlgs m.t.pl.)

"Louis J.Kramer & Zn" (te Boskoop, hier geplaatst en uitgebreid met ca 6 stemmen vlgs m.t.pl.)

Great Organ C-g'''

Open Diapason 8'
Dulciana 8'
Stop Diapason 8'
Principal 4'
Flute harmonique 4'
Twelfth 2 2/3'
Fifteenth 2'
Mixtur IV
Cornet

Pedal Organ C-f 2)

Bourdon 16'
Open Diapason 8'
Flute Bass 8'
Principal 4'
Trombone 16'

Swell Organ C-g'''

Open diapason 8'
Rohrflote 8'
Salicional 8'
Voix Celestis 8'
Gemshorn 4'
Fifteenth 2'
Nasard 2 2/3'
Cornopeam (?) 8' 1)
Hautboy 8'

Couplers

Swell to Pedal
Swell to Great
Great to Pedal

Zweltrede

Tremulant (bij Swell Organ gerangschikt)

Oud front, aan zijkant (rechts) uitgebreid met nieuw deel met geveerde nieuwe pijpen. Deze uitbreiding moet in hoofdzaak op het pedaal betrekking hebben.

Klaviatuur opzij links

- 1) wat ik hier heb geschreven was onleesbaar, helaas!
- 2) Dit bordje is er tussen gepropt

29/8 '91, orgel was op slot, gegevens konden wel worden afgelezen.

Heinenoord (Hoeksewaard)**Herv. Kerk, voormalig orgel**

1887 (12/2) A. van den Haspel, Rotterdam, toen nieuw gebouwd, vlg. HO
jaarg 2, nr 1 (mrt 1887):
P 8, B 16, Hp 8, O 4, F 4, O 2, Co 4 st, plaats voor T 8
Bov.kl. Hp 8, VdG 8, F 4, P 2, Trem
B 16 transm. 2 koppels

Hervormde Dorpskerk

1852 Lohman-orgel afkomstig uit Oterdum, geplaatst door Flentrop (HO
febr'70 en jul/aug'70, hierin: uitbreiding met vrij pedaal)

Gereformeerde Kerk

1912 Standaard P 8, Hp 8, G 8, O 4, B 16, Co 4 st, Vent (HO dec'11 en ..'12)

Leiden R.K. Hartebrugkerk

Naast het Maarschalkerweerd-orgel is er nog een koororgel met houten frontpijpen, 8 reg.trekkers, 2 klavieren en pedaal.
(vO 12/6'93)

Leiden Hervormde Maranathakerk Lage Morsweg

1956 W. van Leeuwen, Leiderdorp. Adviseur was A. de Leeuw, 's-Gravenhage. Ingebruikneming 27/12 door A.Blankenstein en de organist J.Henzen, die hier op de foto is afgebeeld (destijds v.Speykstr 23, Leiden)

Hoofdwerk C-g'''

Praestant 8'
Roerfluit 8'
(Spitsgamba 8' voorbereid)
Octaaf 4'
Fluit 4'
(Woudfluit 2' voorbereid)
Mixtuur (1 1/3') 4-6 st 1)
(Sexquialter 3 st voorbereid)

Borstwerk C-g'''

Holpijp 8'
SpeelFluit 4'
Praestant 2'
Nasard 1 1/3'
(Cymbel 2 st voorbereid)
Kromhoorn 8' (voorlopig op Hw) 2)

Pedaal C-f'

Subbas 16' (spitsgedekt)
(Praestant 8' voorbereid)
(Fagot 16' voorbereid)
(Schalmey 4' voorbereid)

3 koppels

Tremulant (BW, voorlopig HW)

1) zonder 5 1/3', dubbelkoren in hoge octaven

2) trechter met enge cilinder en klapdeksel

vO bez. aug of sept'57

Leidschendam Hervormde Kerk

1896? J. van Gelder, Leiden

Manuaal C-f'''

Prestant 8 vt

Bourdon 16 vt dc (af cs')

Holpijp 8 vt

Gamba 8 vt

Octaaf 4 vt

Piccolo 2 vt

Cornet 3st dc

Pedaal C-c'

Subbas 16 vt (zonder reg.knop)

Pedaalkoppel

mechanische tractuur

(opgave JJ ca 1955, 'zeer goede intonatie, koster naast kerk')

Leidschendam Gereformeerde Kruisheuvelkerk

1964 ? Fonteyn-Gaal Disp. zonder naam bouwer in O&E 1966 nr 1. Hij moet ook ergens in
jaargang 1964 staan

Hw P8 Rf8 O4 Q22/3 Gh2 M11/3'4-5st T8

Rw Hp8 Spgmb8 Splf4 P2 N11/3 Sq2st Dlc8

Ped Sb16 Ged8 O8 O4 Fg16

3 koppels vr. comb, aut.ped, Tutti met en zonder Tongw, Trem Rw

De Lier Hervormde Kerk

Voormalige orgel

1870 (6/11) Van Puffelen, Zaltbommel (StWV). Dit orgel schijnt tweedehands geweest te zijn. Later verplaatst naar Zwartebroek (Vel), Geref. Zie aldaar

Huidige orgel

1969 (of iets eerder?) Metzler Dietikon

<i>Manuaal</i>	<i>Rugwerk</i>	<i>Pedaal</i>
Prestant 8 vt	Holpijp 8 vt	Bourdon 16 vt
Roerfluit 8 vt	Prestant 4 vt	Prestant 8 vt
Octaaf 4 vt	Fluit 4 vt	Octaaf 4 vt
Spitsfluit 4 vt	Gemshoorn 2 vt	Bazuin 16 vt
Quint 3 vt	Quint 1 1/3 vt	Trompet 8 vt
Octaaf 2 vt	Scherp	
Mixtuur	Sesquialtera (c)	3 koppels
Trompet 8 vt	Kromhoorn 8 vt	Tremulant

bez dec'69

De Lier Gereformeerde Vredeskerk

1966 26/3 Verschueren. Ingespeeld door F.Asma

Hw P8 Rf8 O4 Bp4 Gh2 M4-6st T8

Rp Hp8 Qd8 P4 Rf4 O2 Sq2st(g) Sch4st D8 Trem

Ped Sb16 P8 Rs4st Fag16 (OB jan /feb'67)

Haastrecht, Hervormde Kerk

Voormalige orgels

- ? H.H. Hess. Disp. zie hs Lohman
- 1896 kerk geheel uitgebrand, waardoor orgel verloren ging ¹
- 1900 27 mei, J.F. Witte, nieuw orgel, ingespeeld door .J.H.B.Spaanderman (Gr.k. Gouda)
- I. B16 P8 Rf8 O4 O2 Q3 T8 Mxt St8
- II Hf8 V8 F4 St4
- Vent., man,kopp..
- Trede zodat B16 spreekt bij gebruik van Man. II.
- Kas tegen de wil van Witte in stijl van vorige instrument gebouwd.²
- 1960 Afwijkingen (toen) t.o.v. oorspr. dispositie:
- Mxt was 3-4 st. Ook een Salicet 8' op II i.p.v. op I, Pedtransm B16 ³, 3 koppels, het geheel in zwelkast
- 1964 12/6. Vrijwel gehele kerk en orgel verbrand.

Huidige orgel

- 1847 Van Dam, Bovenkarspel, Herv.kerk
- plm 1860 Bovenwerk gewijzigd door dezelfde firma
- ca 1950 of 1920 Trompet vervangen
- 1967 D.Slooff, Ouderkerk a/d IJssel, overplaatsing naar ., adv. W.R.Talsma, Slooff was reeds vóór de bemiddeling der OC de opdracht verleend. Oorspr, kleur der kas gereconstrueerd⁴. Wijziging aan laden en stemming, zie hierna bij de technische details

1971 genoteerd:.

<i>Manuaal</i>	<i>C-f''' volgorde onbekend</i>	<i>Bovenwerk</i>	<i>C-f''' idem</i>
Boerdon 16 vt		Prestant 8 vt	C-H van Rf
Prestant 8 vt		Roerfluit 8 vt	
Holpijp 8 vt		Viool de Gambe 8 vt	C-H gedekt, zelfst. (of van Rf?)
Octaaf 4 vt		Roerfluit 4 vt	
Fluit 4 vt		Carrillon	c' 2 4/5
Quint 3 vt		Klarnetto 8 vt	doorsl.
Octaaf 2 vt			
Cornet 4 a 5 sterk	c' 4 2 2/3 2 1 3/5		
	fs'' 4 2 2/3 2 1 3/5 1 1/3		
Trompet 8 vt	ca 1920 of '50, niet fraai		

Afsluiting Manuaal

Afsluiting Bovenwerk

Tremulant

Clavierkoppel

Windlossing (bij ons bezoek buien gebruik)

Kas

imitatiemahonie geschilderd met vergulde motieven. Vóór 1967 wit

Windvoorziening

in toren, mag.balg uit later tijd, elctr. windvoorziening

Laden

Indelingen als in St. Jacobaparochie, pedaal plm 1920. Thans verende sleepconstructie, voorslagen nieuw, pulpeten verwijderd

Klaviatuur

centraal aan achterzijde, klavierbeleg origineel met pennetjes vastgezet Lessenaar nieuw.

Reg.knoppen en inscripties lijken origineel. Indeling volgens Inf Ned.o.:

P8	Trem	Afsl Bvw	Car
Klar8	Rf8	VdG8	Rf4
P8	Cl.k.	Afsl Man	B16
O4	Q3	Co4-5st	Hp8
O2	F4	T8	Windl

Stemming ongelijkzwevend, zie INF Nd.o.

vO / W T ...'70 en 2/8 '71

¹ Informatie Ned. orgels

² Tot hir HO *15, 57 (jun'00)

³ Inf. Ned.o.

⁴ meeste geg. weer Inf.Nd.o, ook samenst. vulstemmen. jaar 1920 Trompet vlg s m.t.pl.

Maasland Hervormde Kerk

Het Garrels orgel ging verloren in 1945, als gevolg van een vreugdevuur na de bevrijding
Thans Wite-orgel uit Nicolaikerkerk Utecht.

Nieuwendam, Hervormde Kerk

Voormalig orgel 1800 (volgens Broekhuysen)

1848 Hofmeyer (meded. J.J., vlg. Broekhuysen (N19) 1849. Nieuw orgel.

Disp. vlg. Broekhuysen, met verbetering van kennelijk fouten:

M a n u a l	P o s i t i e f
Prestant 8 vt	Fluit douce 8 vt
Holpijp 8 vt	Fluit 4 vt
Octaaf 4 vt	Octaaf 2 vt

Sup.Octaaf 2 vt

Quint 3 vt

Cornet 4 st

Mixtuur 3 st b/ 4 st dc 2 koppelingen, afsluitingen, (Tremulant, Ventil,) aangehangen pedaal, 2 balgen.

1920 S.Adema en J.Wisse, ombouw, nieuwe stemmen: Ped. B 16, Pos. nu in zwelkast: Viola, Voix C, Hobo 8, Fluit harmoniek, en de tremulant "verfijnd"⁵, Bovenwerk in Zwelkast geplaatst.

1978 Kaat & Tjhuis, restauratie met herstel disp. 1848 met toevoegingen: HW + F14, BW + VdG. Ped met Sb16, gedeelde man.koppel, snelle en langzame Trem. op gehele werk.⁶

Vóór deze restauratie - 1975 3/1 - door mij genoteerd (volgorde laden, de in 1920 genoemde Celeste was niet aanwezig):

I.	diatonisch gr. in midden één stuk?
Prestant 8 vt	ca 16 p op lade
Holpijp 8 vt	ca 30 p. metaal rest eiken
Octaaf 4 vt	
Cornet	c' 4 2 2/3 2 1 3/5
Quint	
Fluit 4 vt	ged. plm 12 open con.
Octaaf 2 vt	
Mixtuur 4 st dc, 3 st bas	C 2 1 1/3 1
	c 2 2/3 2 1 1/3
	c' 4 2 2/3 2 2 zeer wijd

II.	Lade boven die van I, iets meer naar achter,
Viola di Gamba 8 vt	C-H van Fl.douce)
Fluit dolce 8 vt	gr.p. eiken af f' open, c" overblazend
Roerfluit 4 vt	6 à 7 p. eiken met doorboorde stop
Super oct. 2 vt	vrij eng
Hautbois	(gr. octaaf spreekt niet: ontbreekt)

P e d a l

Bourdon 16 vt pneum. naast orgel, vuren, geschilderd

C-f", C-d'

Koppeling Bas, Koppeling dis, Tremulant (doet niets), Afsluiting (buiten gebruik)

Algemeen. Orgel in zeer slechte staat: tractuur ontregeld, laden gescheurd (rapport Fonteyn-Gaal)

Kas vuren.

Opstelling. II zou voorin (hoog) kunnen hebben gezeten. Thans in zwelkast.

Pijpwerk moeilijk bereikbaar, mogelijk vroeger anders geweest. Alles lijkt van dezelfde factuur, rode soldeerverf.

Klaviatuur. Registerknoppen met inscripties erop (niet origineel)

Indeling:

Fd 8	SO 2	Hb	B16	Rf4	VdG8
O 2	P 8			Hp 8	F 4
Mxt bas	O 4			Co 4 st	Mxt dc
Pedk	Q3	Kopp. Bas	Kopp dis	Trem	Afsl

⁵ . HO okt'20 p 7

⁶ . Broekh. comm.

Noordwijk aan Zee Hervormde Kerk

1936 Spanjaard, Amsterdam, electropneumatisch, 2 man, vrij pedaal, 22 of 28 stemmen, Prestant 16' in front, kleine pijpen in front loos (volgens aantekeningen van onbekende herkomst achterzijde foto)

In HO aug'37 schrijft G.Stam, dat hier voorheen een onooglijk klein orgeltje stond. Over het Spanjaard-orgel, dat afstandsbediening heeft, is hij zeer enthousiast.

Hervormde Kerk (dezelfde?)

In 1969 is hier het orgel geplaatst, dat Meere volgens Broekhuizen in 1817 maakte voor de Doopsgezinde Kerk te Deventer en ca 1900 naar de Herv.kerk te Middelle verhuisde. Dispositie nog geheel origineel en overeenkomstig Broekhuizen (HO mrt'68, p 75/76 en jan'69, waar abusievelijk C.F.A.Naber als bouwer ca 1830 wordt genoemd)

Noordwijk-binnen Hervormde Kerk

1840 Knipscheer

In HO okt 1911: Het was in 1840 een geschenk van emeritus predikant G.Kuiper uit Haarlem en op 8 nov van dat jaar in gebruik genomen.

1903 vrij pedaal aangebracht

1953 restauratie Van Leeuwen (vanwaar dit gegeven?)

Er is een dispositieopgaaf in HO okt 1911, welke wat het volgende betreft afwijkt met die van vtK:

Achter Mixtuur toevoegen: '3,4 st'

Bij man toevoegen Cornet 4 st

Bov.werk 2x disk ontbreekt

Pedaal toevoegen:

Open Subbas 16

Octaafbas 8

Bourdon 8

2 gebr. koppels

Rotterdam		
Waalse	1662	Theodoor Verbrugge was stadsbeziat. 1705 afgebroken
Waalse	1707	Jacob Cool (Goes). Zie 1662. Kas: Reyer Bockestein. 1 klav. en ped. Voor 1951 in kerk verpaatst
	1751	Uitbr. J.Moreau met 2de man. Disp.opg. uit 1751 klopt niet geheel met die van Hess, Franse kerk:
		Man. P8 Hp8 O4dc(db?) Rf4 SO2dc(db?) Nh2b/d Q3 Co8'6st Sq4'3stdc Mxt4'b/d T8 Bovm VdG8 Hp8 Qd8 F4 O4dcdb Gh2 Ped B16 P8 Hp8 O4 Mxt3'3st T8 man.k. die spelend kon worden afgezet, pedk, 2 trem, vnt, cklkl
		1865 verk. naar Numansdorp Huidige o zie 1865 (OB jul'59)
Luth.	1749	vlgs Hess C.Muller, zeer wonderlijke dispositie
Herv.K. Kralingen	1857	J. Batz. vtK 3. Disp.opg. vtK zelfde als van Leiden Remonstr. Is dit de latere Hoflaankerk? Vlgs HO okt'11 was het toenmalige o. van de Hofl.k. afk., uit Kralingen Herv.k. Dit (het Batz orgel uit 1859) ging toen (1911) naar de Geref.k. B van Vlaardingen
Oud Kath.St.Laurentius	1859	Witte vtK 4
Chr.Geref.Raampoortln	1864	Kam vtK 3
Waalse	1865	Witte vtK 2 1922 overgepl. naar nieuwe Waalse k. (Schiedamsevest), verkleind en van nieuw front voorzien. Het heeft 1940 overleefd. Foto voorm.toestand (OB jul 1959) Voorm. o. zie 1662 en 1707
Prinsenkerk		(niet de huidige nieuwe kerk) 1872 Witte vtK 3
St.Antonius	1874	Rut er vtK 3
Chr.Geref.Hovenierstr	1876	Walcker vtK 4
Oosterkerk	1877	Witte nieuw binnenwerk in kas 1723. vtK 3, 1933 kerk buiten gebr. zie 1933 Prinsenkerk
Duitse Kerk	1882	Gebr. Oberlinger, vtK 3
H.Hart Oldebarnev.str	1884	Maarschalkerweerd vtK 4

Rotterdam Evangelisch Lutherse Kerk

1887 P. van Oeckelen met overname van het front en twee of drie stemmen van het oude orgel. Zie 1749. Het front werd wel vergroot tot 16 vt. Organist was de bekende J.B.Litzau, een der oprichters der NOV. Tot deze bouw werd besloten na een bezoek van Litzau aan Godefroy in Steenwijk. Geen pneumatiek toegepast.

I. P16(c) B16 P8 Rf8 Q6 O4 Nh4 O2 Mxt3-5st Codc8'5st T16 T8

II. P8 Vlcl8 Qd8 VdG8 Hf8 Hp8 Sal(of Slct?)4 Rf4 Wf2 Clar8 (cresc.werk achter I)

Ped P16 Sb16 Vlcl8 O8 O4 Bz16 Tb8 (opzij)

Bij de Cornet staat opgegeven: C c g bes e, reine(?) septiem

3 afsl. 2 comb.treden, 2 koppels, ventiel, trem.

HO jg 1, nr 1 (juli 1887, aank. herstel, nr 5 uitvoerig)

IN HO mei 1889 schrijft Litzau nog eens, dat het Muller-orgel is vervangen door bovengenoemd v.Oeckelen-orgel

Orgel verwoest (mededeling achterzijde kaart)

Rotterdam

Gebouw Irene

(gebouw voor kerkdiensten en orgelbespelingen)

1887/88 Gebr. Franssen, Roermond. Eerste electropneumatische orgel in Nederland. Er was een commissie voor disp. en toezicht, o.m. vtK, van wie uiteindelijk de dispositie stamde. Gekeurd door Litzau en De Lange

I. P8 B16 Vln8 Hp8 O4 F4 Q3 O2 M4'3-5st Co8'5st T8
II. cresc.w. Sal8 VdG8 Vxc8(db af F) Hf8 Slct4 Wf2 Dlc8
Ped. Sb16 O8 V.cello4 O8(drukfout?) Tb8
C-g", C-f, 3 kopp, TremII Combtr. afst.bediening
HO mrt'88
HO 2,1 (eerste aankondiging)
HO 2, 2 (instelling commissie)
HO 2, 12 (dispositie)
HO 3,1 (keuring)

Rotterdam

Herv. Gr.of Laurensk.
RK Feyenoord

Aank. kerk krijgt 2 orgels, over voorm. transept-orgel
1891 13 sept. P.J. Adema, nieuw orgel
B16 P8 Hp8 Sal8 O4 M2,3st T8(voorber)
V8 Vxc8 B8 Fh4 Picc2 Fag/Hob(voorber)
aangeh.p. koppel (HO 6 nr 7 sept 1891)

RK Redemptoristenkerk

1891 "Redemptoristenkerk van de Allerheiligste Verlosser".
Franssen, ingesp. door vtK
Hw.P8 B16 VdG8 B8 P4 F4 O4 M3,4st Codc5st
T8
Cresc.w. Sal8 Vd'am8 B8 Vxc8 Slct4 Wf2
FagH8

Herv. Feyenoord

1893 (10/12) J.v.Gelder, nieuw orgel, front in renaissancestijl
I. P8(eng.tin) B16(grenen) O4 O2 Co3st T8b/d
II. B8 V8(eng.t) Rf4 3 kopp.(HO 8, 10)

Geref. Nieuwe Wester

1893 (er staat Ned.Geref.) Bakker en T. 27 st. 2 man., ped. disp.
in HO 7, 12

Herv. Noorderkerk

1894 Geld geschonken voor nw o. opdr. Witte 27 st. (HO 8,1, mrt 1893)

14 dec. J.F.Witte, Ontw. kas B.Hooykaas Jr,
arch. te R'dam, vervaardigd door firma Gebr. van Malsen, 's-
Gravenhage, beeldh.w. N.L.F.Kok. Ingesp. door vtK

Hw P8 B16 Vln8 Rf8 Qd8 O4 O2 M3-5st
Co5st Fg16 T8
Bovm Sal8 VdG8 Hf8 Gh8 Slct4 F(op)4 Wf2
Dlc8

Ped P16 Sbged16 O8 B8 O4 Bx16 Tb8 2
kopp, vent. (HO 9, 10, dec 1894)

Geref.K. Av. Concordia

1896 Bakker & T. Zie verder 1952

1952 Zie 1896. Door Valckx & vK. verpl. in
kerk, front gewijzigd, van zwelkast voorzien, herintonatie. Toezicht
GOV. Mech.sleeppl.

I. B16 P8 Hp8 O4 O2 M3st Co3st T8bd
II. Zwlw. V8 B8 Rf4 N22/3 Ped. Sb16(tr) Ob8
Trem II, 2 koppels (ontleend aan O&E)

St. Jozef

1897 7/2 Maarschalkerweerd & Zoon, variant systeem
Weigle

I. B16 P8 Rf8 Fltr8 Rf4 O4 O2 M Co T8
II. G8 Hp8 Vlpr8 Fdlc4 Slct4 Klar8
P. Bz16 Vln16 Sb16 O8 Corno dolce 4
2 kopp. vent. (HO 11,12)

Rotterdam
Herv. Wilhelminakerk

1901 (Oranjeboomstr. R'dam Zuid) D.G. Steenkuyf, 1899-1901
pneumatisch. zie verder 1960

1960c Rest. en wijz. door Bik (die bij St. in de
leer is geweest). Hij verving op II 2 strijkers door Q11/3 en Scherp,
adv. F. Asma

I. B16 P8 Rf8 O4 Rf4 Q3 O2 M4,5st Sq2st

Co5st Fg16 T8

II. bov. in zwelk. Hp8 Sal8 P4 Fhrm4 N3 Wf2

Q11/3 Sch2/3'3st Dlc8

P. P16 Sb16 O8 B8 O4 Bz16 T8 (OB mrt en

jun'61)

..k 's-Gravendijkwal

1904 (mogelijk is dit het hierna genoemde orgel) Op 18/2'74
telef.: Dit orgel te koop via Fonteyn-Gaal, Steenkuyf 1904, 28 st.

Geref.(B) Nwe Oosterk.

1905 (24/8) J.J. van den Bijlaardt, Dordrecht

B16 P8 Hp8 G8 Vxc8 O4 F4 O2 (vanaf c

Cornet) T8

Ped Sb16(tr). Ped.k., speelh. De 16 v zou in
het ped. mechanisch werken, op het man. pneum. (HO sept)

Nieuwe Herv.k. D'haven

1905 Steenkuyf

I. B16 P8 Vln8 Rf8 O4 F4 Q3 O2 Co5st M3,4st

Fg16 T8

II. zw. Sal8 Hp8 Gh8 VdG8 Vxc8 Slct4 Fh4

Wf2 Dc8

P. P16 Sb16 O8 B8 O4 Bz16 Tb8 kopp.,

comb.tr., trem., vent., calc.schel (HO okt'05)

Koninginnekerk

IN HO jul'07: Steenkuyf 35 reg. komt waarschijnlijk eind 1907 klaar. "Door de overplaatsing van het orgeltje uit de
Prinskerk is daar ook niet zo'n behoefte aan". (Wat betekent deze zinsnede?) Dit wordt het 4de instrument van
Steenkuyf ter stede, nadat hij het orgel der doopsgezinde kerk heeft hersteld.

1908 16 apr. in gebruik genomen. Steenkuyf, pneumatisch

I. P16 B16 P8 Rf8 Vln8 O4 F4 Q3 O2 M6st Co5st Fg16 T8

II. in zw. Sal8 VdG8 Hp8 Qdn8 Gh8 Vxc8 Slct4 Opf4 P2 N3 Dlc8 Trem

P. P16 Sb16 O8 B8 Vlcl8 O4 Q6 Bz16 Tb8 T4 koppels, speelhulpen (HO mei'08)

HO mei'40: Opdracht tot reparatie na herintonatie De Koff

Rotterdam

Geref? Jeruzalemkerk

Geref. Feyenoord

1910 Van Dam, mechanisch. Zie progr. ingebruikneming na verbouwing 1955. Ook oorspr, disp (HO nov'10)

1911 (25/6) J.vd Kley, R'dam, pneum.

I. B16 P8 Hp8 O4 O2 Q3 Co5st M4,5st T8

II in zw. Rf8 G8 Vxc8 Rf4 Dlc8

Ped. Sb16 O8 Cello8

vaste c. koppels, trem., vent. (HO jul'11)

Rotterdam, voorm. Gereformeerde Nieuwe Zuiderkerk

Orgel Walcker 1915

Artikel hierover van J.W. Enschede in "De Amsterdammer" van 24/6'16. Herdruk in OB nov'68. Zoals ook in oude nummers van HO te lezen is gaat Enschede in op de duitse en franse richting in de orgelbouw, van welke laatste richting volgens hem niets meer uitgaat (geen propaganda), doch waarnaar zijn voorkeur uitgaat. Zo verwerpt hij in wezen het orgel in de Nieuwe Zuiderkerk, dat volgens hem niet meer dan goed fabriekswerk is. Ook het orgel in de Nieuwe Walenkerk aan de Keizersgracht te Amsterdam (Dalstein & Harpfer, Bolchen, Lotharingen, 1912) wordt genoemd. In dit laatste had Schweizer de hand, die een compromis tussen beide richtingen trachtte te zoeken (Elsassisch - neudeutsche Orgelreform), echter meer duits dan frans.

Raadhuis	1920	Standaard, bekostigd door een onbekende gever. Oorspr. disp. in HO jan'21, als hierna genoemde, doch Gambakoor 16' ipv Mxt, Aeoline ipv Quint en Terts. Kl. tot c''', veel speelhulpen, gewone koppels, octaafkoppels. Later door Standaard gewijzigd (OB dec'60): I. B16 P8 Rf8 Fh8 Vd'am8 Fdlc4 O4 O2 M4st T8bd II. zw Qd16 Vpr8 Hp8 Vxc8 V8 Vln4 Concf4 Wf2 Q22/3 T13/5 BH8 Ped Cb16 Sb16 Fb8 Tuba8
Nieuwe Noorderkerk	1921	opdr. Dekker tot uitbreiding (HO aug)
Westerkerk	1921	opdr. Dekker tot plaatsing windmachine
H. Rosalin	1922	verbouwing Vermeulen en Vermeulen (HO febr)
Kapel te Spangen	1924	(Delfshaven) De Koff (HO mrt p 46)
verm. particulier	1925	opdr. Spiering Salonpijorgel HO nov'25
Vrije Kath.	1926	De Munch en v.d.Kley (HO sept)
Maaskerk	1926	opdr. Spiering (HO jun)
St.Franciscus	1929	Valckx & vK (HO mrt)
vm Doelen.	XXA	Frontloos orgel (B p 126)
Geref. Pro Rege	1930	(Kralingen) V&vK (HO mei en okt)
Het Nieuwe Verbond	1930	(vrijz. L.Maasoever) v.L. vreemde disp. en opst.(HO jun)
Geref.Carnissesingel	1931	(Charlois) V&vK HO mrt: advertentie: in aanbouw, HO dec: Ingebr.n. 26/11'31, disp.
Prinsenkerk	1933	Vam Leeuwen overpl. orgel uit Oosterkerk. uitgebreid en deels geelectriceerd, deels Barker. Rugwerk leeggehaald en deel gebruikt voor 3de man. adv. J.H.Besselaar Jr. 1941 rest. vL bez. vO. (datum?) Disp. klopt met wat achter op de grote foto staat. Speeltafel in toog achter het orgel, zeer ongunstig
Vredeskerk	1933	V&vK (HO aug)
Vreewijk, Herv.	1933	V&vK 23 st (opdr. in HO 30,45 (mrt'33)
Nieuwe Geref. Wester	1938	HO febr: opdr. rest. v.L.
Scotch Church	1938	HO apr: opdr. rest. v.Leeuwen
Duitse kerk	1939	Steinmeyer (HO apr)
Kerk in Kiefhoek		Hier zou Flentrop orgel van Wereldtentoonst. NewYork komen (HO sept'41). Kerk van J.J.P.Oud
RK Koudse Rijweg	1951?	A.Fonteyn (HO nov)
Vrije Ev. Gem.	1951	(Jan v.Loonslaan 10) H. Vermeulen, Overschie, electropneum. springlade (!), speeltafel naast kansel, d. in HO mrt 53, p 48 (ook K)
Chr.Geref. Noordsingel	1951	M.Spiering, Dordrecht Hw, Rw, Zw, Ped, 24 st. el.pn.kegellade, veel koppels en speelh. Zie HO nov'52
Schotse Kerk	1952	A.M.Olieman, Rotterdam, electr.pneum. Hw, Rw, Ped, 12st. Disp. en foto in HO okt'52 p 140/141
Oostersingel	1952?	(Kralingen) Hoogenboezem Schiedam 7 st. (HO nov)
Geref. Nieuw Oosterk.	1952	v.Leeuwen. VEKA sleeppl. met electr. tractuur, afs.bediening. GOV adv. Hw, Rw, Zw. ped. Zie O&E okt'52 p 1079
Geref. K. art. 31	1953	Verschueren, adv. D.Jz Zwart, mech. sleeppl. P8 Rf8 Vln8 O4 Splf4 Q22/3 Wf2 M4-5st Sq2st T8 Ped Sb16 Ob8 Trem. Dit zou moeten staan in HO sept'53, maar ik kan het niet meer vinden

Rotterdam
TentoonstellingE55
Geref. K. Simonstraat

1955 v.Leeuwen-orgel in oude gothische kas (HO jul/aug)
1956 (Centrum Simonstraat) L. Verschueren 1953 gedeeltelijk
geplaatst (mogelijk bovengenoemd orgel uit 1953, dan zou het art 31
zijn)). 1956 voltooid. mech., adv. D.Jzn Zwart
Hw P8 Rf8 Kwd8 Spl4 O4 Kw22/3 O2 M4-5st

Ssq2stdc Zinck2bas T8

Bovw Bp8 V8 Opf4 P4 Nz22/3 Wf2 Dlc8

Sch3stbd

Ped Sb16 Ob8 Rkw51/3 Bass16 T4 TremII

koppels (Ned.Orgelk.febr'57)

1956 (Katendrecht) v. Vulpen pos. 5 st. (Ned.Orgelk. febr'57)

1959 v. Vulpen Hp8 P4 Rf4 O2 Sch2st aangehp (HO nov)

1960 (31/8) Flentrop pos. Hp8bd P4 Rf4bd Gh2 M2st Sq2stdc
aangehp (OB dec'60)

1961 (Schiebroek) v.Leeuwem, Herv. OC ingesp. door Erne op
12 jun

Hw Qd16 P8 Rf8 Spf4 O4 O2 M6st T8

Rp Hp8 P4 N11/3 Gh2 Sq2st Sch4st Kh8

Ped B16 P8 O4 M6st Bz16 Schalm4 koppels

tremRP (OBjul/aug'61)

Herv.Rehoboth Kapel
Gem.Ziekenh. Dijkzicht
Herv. Morgensterk.

Herv. Goede Herder

Rotterdam-Delfshaven, Geref.vrijgem.Kerk Kuiperstraat

1961 L.Verschueren Hoofdwerk en 5 ped.stemmen. Adviseurs D.J.zn Zwart en J.Zwart Jr. Frontontworpen met
arch.C.Holkveen. Mech. Sleepladen

1965 (7 dec.) Bovenwerk geheel geplaatst. 5 ped.stemmen nog in voorbereiding.

Hw. B16 P8 Hp8 O4 Spilf4 Kw22/3 SO2 Naz11/3 M5-6st Co5stdc T8b/d Trem

Bov.w.(zwelw.) Rf8 Qd8 VdG8 VoixC8 P4 Kf4 Nasq3 Wf2 Sq2st Siff11 Sch3st Dlc8 Trem

Ped. P16 Sb16 O8 Ged8 O4, voorbereid: M3-4st Bz16 T8 K14 Cnq2 Trem

1 koppel (en 2 voorbereid)

O&E nov'61

OB jan'61

Rotterdam

't Trefpunt (kerk.cntr
Herv.Opstandingskerk

1963 v.Vulpen "Kabinetorgel". Zie Driebergen

1963 (Lisplein) v.Vulpen

Hw Qd16 P8 Rf8 O4 F4 Q22/3 O2 M4-6st T8

Rw Hp8 P4 Rf4 Gh2 N11/3 Sq2st Sch3-4st Dc8

Ped Sb16 P8 O4 M5st Fg16 T8(reserve)

Schalm4 (HO jul/aug'63)

Rozenburg

Gegevens afgedrukt, verder verloren gegaan

Sassenheim Hervormde Kerk

Voormalige orgels

1837 Knipscheer (opgave Mevr. Rooker-Knipscheer)

1931 Volgens NKO verslag in HO mei'31 stond hier een door P. van Dam in dat jaar geleverd unit-orgel. Zeer kort daarop volgde een nieuw orgel: er is hier maar een Herv.kerk (meded. dL)

1935 Verweys (zie HO sept'35)

Huidige orgel

1657 Hans Goltfuss, voor Gasthuiskerk Delft

1702 Duyschot, toegevoegd Cs en Ds. Dit is problematisch, zie beschrijving Pr 4', Gedekt 8', Fluit 4', Octaaf 2'.

.... Na opheffing der Gasthuiskerk verplaatst naar een Geref. Kerk in Delft, daarna weer naar een andere Geref. Kerk in Delft. In de loop der tijd waren de oorspronkelijke laden en mechaniek verdwenen, het orgel was nog wel mechanisch.

1975 Na sluiting van genoemde kerk orgel verplaatst naar Sassenheim en gerestaureerd door Blank (na restauratie der kerk, waar het bovengenoemde Verweys-orgel stond), adviseur Klaas Bolt. Laden en mechaniek weer vernieuwd.

Dispositie (in volgorde slepen):

M a n u a a l C-c'''

Cornet 5 sterk

Prestant 4 vt

Gedekt 8 vt

Fluit 4 vt

Octaaf 2 vt

Tertiaan 1 3/5 vt bas

Sesquialter 2 st diskant

Quintfluit 1 1/3 vt

Mixtuur 4-5 st

af cs': 8' ged, 4', 2 2/3', 2', 1 3/5' open, op verhoogde pijpstok, oud.
frontpijpen oud, enige grote binnenpijpen nieuw, (waarschijnlijk Cs en Ds)

gr. octaaf (ongeveer) nieuw, gehamerd metaal, rest oud, gehele register beweegbare hoeden

Roerfluit, lange wijde roeren, beweegbare hoeden, hele register oude pijpen, ook Cs en Ds !

Cs, Ds, Fs en Gs nieuw, rest oud, expressions dichtgesoldeerd, hier en daar nog een nieuwe pijp

C-c', prestant mensuur, geheel nieuw

cs'-c''', geheel nieuw

C-c' gedekt, cs'-c'' roerfluit, cs''-c''' open cilindrisch. Het gedekte deel bijna geheel nieuw, rest oud

75 % nieuw

C 1 2/3 1/2 1/3

g 2 1 1/3 1 2/3 1/2

g' 2 2/3 2 1 1/3 1 2/3

cs'' 2 2/3 2 2 1 1/3 1

P e d a a l C-?

Trompet 8 vt

vo o r in orgelkas, nieuw, copie van een Trompet van Titz in Haacht

(?)

Tremulant

Koppel man. ped.

Kas: Nieuw, eiken, voorzijde origineel

Lade: 1975, diatonisch, grootste in midden

Tractuur: 1975

Klaviatuur: aan achterzijde, 1975. Indeling registerknoppen:

P 4 Co 5st

F 4 Ged 8

T 1 3/5 O 2

Qf 1 1/3 Sesq

Tr 8 Mxt

Kopp Trem

Pijpwerk: Alle open oude pijpen zijn met oud metaal verlengd. Het orgel is vrij luid en 'topzwaar' door de abnormaal hoge samenstelling van de Mixtuur in de discant

Stemming: Lijkt v.Biezen-achtig

vO 30/5'76, als gast van Hans van
Nieuwkoop 02522-14558

Sassenheim Gereformeerde Kerk

1921 Standaard (zie HO sept'21)

1958 of '59 wijziging Leeftang, toezicht GOV

HW Hq 8, P 8, Rf 8, Sal 8, O 4, Gedf 4, Q 3, Sp 2, SO 2, M 2'5 st, Co 4 st,
T 8

ZW Qd 16, Hoornpr 8, B 8, V 8, VC 8, ?fl 4, Nh 2, Sesq 2 st, M 1 1/3'4-5 st,
Hob 8

Rw Hp 8, Qd 8, P 4, Rf 4, O 2, Qf 1 1/3, Trtn 2 st, Sch 1'3st, Dlc 8

Ped Pr 16, Cb 16, Sb 16, Ob 8, Ged 8, Kb 4, Rsp 3 st, Baz 16, T 8

8 kopp, 5 vaste en 2 vrije comb. gen.cresc., vrij inst.b. ped.omschakelaarp

OB febr'59

Sliedrecht Gereformeerde Kerk

Naar oude aantekeningen (uit O&E?):

restauratie 1951(?)

I.

* B 16

* P 8

Rf 8

B 8 (tr)

O 4

* O 2

* Co 4 st

Mxt 3-5 st

* T 8

II. Zwelw.

Bp 8

* Hp 8

* VdG 8

* P 4

* F 4

* Salct 4

N 2 2/3

Flag 2

T 1 3/5

Sch 3-4 st

Kh 8

Ped

Sb 16

Zachtb 16 (tr)

B 8 (tr)

Octb 8

Korb 4 (tr)

vrije comb.

* oude stemmen

Sommelsdijk Hervormde Kerk

BCmlB

1821 A.Meere Sr.
Staat in hs Egb. van Eem
Zie opdr. Dekker HO febr'27

Stellendam Gereformeerde Kerk
1959 ? v. Vulpen. Adv. Orgelcommissie Herv. Kerk
Zelfde dispositie als Elkerzee
Qd 16 P 8 Hp 8 O 4 Rf 4 O 2 Mxt 4 st

HO apr'59
OB mei'59 (hierin: Mxt 4-6 st)

Vianen Maria ten Hemelopn. Nolting windv. mech, en front Maarschalkertweerd. Bron weet k niet meer

Vlaardingen

Oude Kerk

1763 P. van Peteghem

1819/22 geplaatst, afk. uit geconfiskeerde abdij van Baudeloo (Gent)

Volgens Bouman geromantiseerd en gerestaureerd (onder NKO?), zie HO febr'36
werkz. De Koff).

Disp. bij vtK

BmlB

Uitv. art. HO dec '73.

Boekje bij ingebruikneming.

Mededelingen V.: Orgel had contra-octaven, ook het deel dat door Meere is
toegevoegd. Kas en Ped.lade (?) Meere. Rest. olv V. door Vermeulen, Weert (1973)

Zie ook art. vdHarst Brab. orgels

Geref. (oorspr. Chr.G.) A.vd Haspel, Rotterdam, 2 kl, 15 st. B16 spr. ook in gr.oct. ped. (HO jan 1890)

Geref. K.(B)

Witte-orgel uit 1857 van Hoflaankerk Rotterdam-Kralingen. 1911 geplaatst in Geref.K.

Kuiperstraat. Disp. Zie R'dam/Kr. Rest. de Koff en bijbouwen Celeste (HO febr'31, opdr).

1961 gepl. in Maranathakerk, waarbij front verloren ging (Witte, p 64)

Chr.Jongelingsvereniging 'Liefde en Vrede' 1908 opdr. mech. orgel Standaard (HO jun'08)

Remonstr.

Standaard (HO sept'26)

Rehoboth. (Geb. in- en uitw. zending). 1929. P. van Dam, pneum.o., 'voorlopig 1 man.' (HO dec'28 en juli'29)

Geref. Gem.

Van 1950- ca 1980 stond hier het orgel, afk. uit Antoniuskerk te Ulft.

Thans (Sionkerk) orgel Leeftang. Zie f en d

Herv. Rehobothk.

Fonteyn-Gaal. Zie f en d.